

برنام آنگر جان را کُرت آموخت

ادبیات جامع

دوم راهنمایی

گردآورنده:

سعید گنج بخش زمانی

زیر نظر: دکتر شاکری

زمانی، سعید، ۱۳۵۲ -

ادبیات دوم راهنمایی / نویسنده سعید زمانی. - تهران: تیزهوشان، ۱۳۸۴.
۱۱۰ ص.

ISBN 964-8030-22-7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

عنوان دیگر: ادبیات جامع دوم راهنمایی (دانش آموزان سرآمد).

۱. ادبیات فارسی - - کتابهای درسی - - راهنمای آموزشی (راهنمایی).
۲. ادبیات فارسی - - آزمونها و تمرینها (راهنمایی). ۳. فارسی - - کتابهای درسی - - راهنمای آموزشی (راهنمایی). ۴. فارسی - - آزمونها و تمرینها (راهنمایی). الف. عنوان. ب. عنوان: ادبیات جامع دوم راهنمایی (دانش آموزان سرآمد)

۸۴۶ / ۰۷۶

PIR ۱۸۲ ۳۳۳۱ / ۷۶ الف ۴۲

۸۴۶۵۸-۲۹۶۵۸

کتابخانه ملی ایران

• تلفن دفتر مرکزی ۸-۸۲۹۵-۸۸۸

• دفتر میرداماد: ۲۲۲۲۲۴۴-۱۸ و ۲۲۹۰۸۲۱۷

• دورنگار: ۸۸۹۷۴۸۲

• تهران - صندوق پستی ۱۶۵۳ - ۱۴۱۵۵

• پایگاه اینترنتی: www.Tizhoushan.com

• مرکز پخش انقلاب (۱): خیابان انقلاب - خیابان دانشگاه - نرسیده به جمهوری - کوچه بهار - پلاک ۱۲۲ تلفن: ۶۶۳۹۲۴۰۲
• مرکز پخش انقلاب (۳): خیابان ۱۲ فروردین - پایین تر از وحدت نظری - کوچه نوروز - پلاک ۱۲ مرکز پخش آریا / آرمان تلفن: ۶۶۴۹۳۲۲۱

نام کتاب: ادبیات جامع دوم راهنمایی

ناشر: مجتمع فرهنگی، انتشاراتی تیزهوشان

پدیدآورندگان: سعید گنج بخش زمانی

زیر نظر: دکتر شاکری (ناشر)

واژه نگاری و صفحه آرایی: معصومه بختیاری

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: پانیند - توحید

نوبت چاپ: اول ۸۵-۱۳۸۴

قیمت: ۱۵۰۰ تومان

طلیعه‌ی سخن

تقدیم به: اولیای محترم دانش‌آموزان

تیزهوشان، همان‌هایی هستند که در طی قرن‌ها، توجه بسیاری را به خود جلب کرده و معمولاً تحولات بزرگی (بیش از حد توانایی گروه سنی‌شان) در طی حیات خود ایجاد کرده‌اند.

قاریخچه‌ی تیزهوشان

توجه به کودکان سرآمد قدمت دیرینه دارد، به طوری که کنفوسیوس در چین و افلاطون در دوره‌های قبل از میلاد، به این گروه توجه خاص داشته‌اند.

افلاطون معتقد بود افراد تیزهوش و نخبه را باید تحت آموزش‌های ویژه قرار داد و به آن‌ها مسئولیت‌های حکومتی را سپرد.

در کشورهای غربی سابقه‌ی انتخاب، جذب و آموزش‌های ویژه‌ی این گروه به حدود یک قرن می‌رسد. به اعتراف بسیاری از دولت‌مردان غربی اکثر پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیکی آن‌ها، مرهون همین گروه سرآمد بوده است. بر اساس اطلاعات تاریخی، اولین مدرسه‌ی تیزهوشان به طور رسمی در اوایل قرن بیستم در آمریکا تأسیس و سپس در کشورهای دیگر توسعه پیدا کرد.

در همان سال‌ها، مطالعات تحقیقی بسیار زیادی از عملکرد و تأثیرات این افراد انجام گرفت. یکی از مهم‌ترین تحقیقات آن‌ها مطالعاتی بود که توسط جمعی از روانشناسان برجسته به سرپرستی روانشناس بزرگی به نام ترمن بر روی تعداد ۱۵۰۰ تیزهوش ده ساله صورت گرفت.

آقای ترمن حدود ۴۰ سال به بررسی عملکرد این گروه تیزهوش پرداخت و در نتیجه‌ی آن دستاوردهای شگرفی از میزان مقالات، اختراعات و نوشته‌ها و تقبل مسئولیت‌های مهم اجرایی در امور صنعتی تکنولوژیکی، نظامی

و فرهنگی به دست آمد. همان نتایج سبب شد تا دولتمردان وقت به جذب بیش تر این گونه افراد حتی از کشورهای دیگر بپردازند، که نمونه ی بارز آن جذب و سپردن بسیاری از مسئولیت های مهم مراکز علمی تحقیقاتی به نخبه های کشورهای دیگر از جمله ایران بوده است.

قابل تأمل است که بدانید از جمله کشورهایی که به این مهم توجه نموده، ژاپن است که در سال های اخیر، بر اساس مطالعات شجره نامه افراد تیزهوش و خانوادگی آن ها به آموزش های ویژه ای از دوره ی جنینی بر روی این گروه پرداخته اند!

هوش و تیزهوش؟

هوش از واژه ها و مفاهیمی است که ارائه تعریف واحدی برای آن مورد بحث روانشناسان بوده و معمولاً با توجه به اختلاف ابعاد وجودی انسان از جنبه های مختلف تعریف شده است.

هوش اصولاً بر اساس فعالیت قشر خارجی مغز (کورتکس) نمایان گشته و کیفیت انتزاعی دارد. یعنی این که نه قابل رویت است و نه قابل لمس و از طریق مشاهده، تفکر، استدلال و سایر کیفیات مربوطه آشکار می شود. با این وصف، اگر جریان فکر و اندیشه و کاربرد مفاهیم در یک فرد نیرومند باشد، او را دارای هوش بالا و برعکس آن یعنی کندی سیر اندیشه و استدلال، مترادف با ضعف هوش و حدّ واسط آن را طبیعی و یا عادی می گوئیم.

با وجود تعریف ذکر شده، امروزه مفهوم و تعریفی که بیش تر به آن توجه می شود، این است که «هوش، توانایی قدرت سازگاری فرد با محیط است» و با این تعریف، اصطلاح تیزهوش و نخبه به افرادی اطلاق می شود که در این توانایی برجستگی بیش تری نسبت به گروه سنی خود دارند.

به فرموده ی مرحوم دکتر هوشیار: «هوش بزرگ ترین سرمایه ی فرد در زندگی و مهم ترین ذخیره ی یک ملت است». امروزه باید تأکید کنیم به این که کودکان تیزهوش و سرآمد، نه تنها به خانواده بلکه به جامعه ی خود تعلق دارند و در عصر حاضر، که مهارت و تخصص و تکنولوژی با سرعت هر چه بیش تر در کسب راه کارهایی جهت حداکثر استفاده از حداقل امکانات به پیش می رود توجه به این سرمایه های ملی (نخبگان) از اهمیت بسیار زیادی برخوردار می باشد.

یقیناً تلاش در جهت شناخت این عزیزان، با برنامه ریزی بهتر برای رشد و پویایی هر چه بیش تر استعداد های نهفته ی این سرمایه های گران بها می تواند سرعت پیشرفت کشور را در جهات مختلف رشد و ترقی، تسریع و بهبود بخشد و اگر بخواهیم کشورمان را به آن ایده آل (که در ۵۰ سال آینده علم را از کشور ایران تولید کنیم) برسانیم، با توجه به سرعت فوق العاده ی پیشرفت علوم در جهان حاضر و کشورهای غربی یکی از بهترین حرکت ها، شناخت گروه نخبگان و سرمایه گذاری اصولی بر روی این عزیزان است.

تست های هوش (I.Q):

بسیاری از اولیاء علاقه مندند بدانند، فرزندان آن ها در چه وضعیت هوشی هستند و چگونه می توان به میزان هوش آن ها پی برد.

هر چند بیش از یک قرن از قدمت ابداع آزمون های هوش می گذرد، اما اولین آزمون هوش به معنای واقعی در سال ۱۹۰۵ میلادی در فرانسه منتشر و به نام بینه - سیمون به ثبت رسید.

این آزمون ها به مرور زمان متکامل تر شده و تغییرات عمده ای (مخصوصاً در جهت رفع ضعف های تشخیص خلاقیت های فردی) یافت.

امروزه آزمون‌های هوش در مراکز آموزشی کشور ما متداول شده و اصطلاح بهره‌ی هوشی (Intelligence quotient) (I.q) نیز برای اکثر اولیاء و آشنایان است. اندازه‌گیری و آزمون‌های هوش از طرق مختلف انجام می‌گیرد، اما انطباق صحیح آن‌ها با معیارهای فرهنگی و اجتماعی و نیز مهارت شخص تست گیرنده از موارد مهم اعتبار این آزمون‌هاست.

اصطلاح بهره‌ی هوشی (I.q) در واقع حاصل تقسیم $100 \times \frac{\text{سن عقلی (Mental Age)}}{\text{سن تقویمی (Chronological Age)}}$ است. در این

روش عدد ۱۰۰ به طور قراردادی برای نشان دادن بهره‌ی هوشی در نظر گرفته می‌شود. این عدد (۱۰۰) برای یک کودک با بهره‌ی هوشی عادی در نظر گرفته می‌شود و بر این اساس، بهره‌ی هوشی کمتر از ۱۰۰ به معنای آن است که آن فرد از گروه معمول سنی خود عقب‌تر و بالعکس آن بهره‌ی هوشی بالای ۱۰۰ به معنای بالاتر بودن فرد از نظر هوشی از گروه سنی خود است.

فاکتورها و معیارهای تشخیصی تیزهوشان:

در گذشته عده‌ای، تیزهوشی را صرفاً موروثی می‌دانستند، اما به دنبال سال‌ها تحقیق، امروزه همه می‌دانند که تیزهوشی اصولاً زائیده‌ی ارث و محیط است، و بدون شک محیط رشد مناسب نقش بسیار مهمی در بروز استعدادها و درونی و نهفته‌ی هر فرد دارد.

هر چند معیارهای بسیاری برای سنجش افراد تیزهوش ذکر شده، اما از موارد تشخیصی که در حال حاضر در بین روانشناسان و صاحب‌نظران بیش‌تر به آن توجه می‌شود ۶ فاکتور است که عبارتند از:

۱- دارا بودن توانایی ذهنی عام.

۲- پیشرفته‌ی تحصیلی بودن.

۳- تفکر خلاق بالا.

۴- بالا بودن توان سایکوموتور (Phsychomotor) (روان - تنی)

۵- علائق هنری (خود جوش)

۶- دارا بودن جوهره‌ی مدیریتی.

که البته هر کدام از معیارهای بالا قابل بحث و توضیح هستند که در کتاب در دست چاپ اینجانب به نام هوش چیست و تیزهوش کیست؟ به شرح و توضیح آن پرداخته‌ام.

مراکز تیزهوشان در ایران:

در کشور ما نیز تاریخ شروع به کار مراکز آموزشی تیزهوشان (استعدادهای درخشان) به قبل از انقلاب اسلامی بر می‌گردد اما تا قبل از انقلاب، این مراکز در حد بسیار محدود آن هم فقط در تهران و سپس در مشهد و کرمان فعالیت می‌کردند.

خوشبختانه بعد از انقلاب، به همت یکی از وزیران وقت آموزش و پرورش، این مراکز تحت نام سازمان استعدادهای درخشان، در سطح کشور توسعه‌ی وسیعی پیدا کرد؛ تا حدی که هم اکنون، در اکثر مراکز استان‌های

کشور، این مدارس در هر دو گروه دختر و پسر، در مقاطع راهنمایی و دبیرستان مشغول به فعالیت می‌باشند. هر چند که متأسفانه هنوز هم فقدان مدارس ابتدایی تیزهوشان در کشور ما کاملاً احساس می‌شود! امید است ان شاء الله با توجه به اهمیت این مقطع مسئولین امر در این مورد نیز همت گمارند.

شرایط ورود به مراکز استعدادهای درخشان در ایران:

در حال حاضر در کشور ما پیش شرط اولیه پذیرش این مراکز، معدل بالا در سال چهارم ابتدایی و دوم راهنمایی به ترتیب جهت ورود به دوره‌ی راهنمایی و دبیرستان و سپس شرکت در یک آزمون علمی تحصیلی می‌باشد. در واقع در حال حاضر در ایران معیار گزینش دانش‌آموزان برای جذب در مراکز استعدادهای درخشان معیار «پیشرفته‌ی تحصیلی» است که خود قابل تأمل است! هر چند هر پیشرفته‌ی تحصیلی تیزهوش نیست، اما معمولاً تیزهوش‌ها پیشرفته‌ی تحصیلی هستند. البته، واقعیتی مهم در کشور ما وجود دارد و آن میانگین هوش بالا و تعداد شرکت‌کننده‌ی بسیار زیاد، با وجود محدودیت ظرفیت پذیرش این مراکز می‌باشد که این عامل خود مشکلی برای استفاده از طرق اصولی و استاندارد در سنجش و جذب داوطلبان مراکز استعدادهای درخشان می‌باشد که امیدواریم انشاءالله در سال‌های آتی روش‌های صحیح‌تری در شناسایی و گزینش این افراد فراهم گردد.

دروس آزمون‌های ورودی به دبیرستان‌های مراکز استعدادهای درخشان:

دروسی که در حال حاضر در آزمون‌های ورودی مراکز استعدادهای درخشان (تیزهوشان) و مدارس نمونه و تراز اول ورود به مقطع دبیرستان، جزو مواد امتحانی است؛ شامل: ریاضیات، علوم، ادبیات و دینی می‌باشد. با توجه به سبیل عظیم دانش‌آموزان داوطلب در سال‌های اخیر برای حضور در این مراکز، بدون شک عزیزی که با دوراندیشی و برنامه‌ریزی در این مسیر قدم نهاده‌اند، شانس موفقیت بیشتری را نصیب خود خواهند نمود. خدا را سپاس که واحد انتشارات مجتمع فرهنگی تیزهوشان با همت جمعی از فرهنگیان با تجربه در امر تدریس و تألیف، موفق به تدوین سری کتاب‌های ریاضی، علوم، ادبیات و (دینی سوم) در سه پایه‌ی راهنمایی گردیده است. کتاب حاضر، که به عنوان مجموعه‌ای کمک‌آموزشی به همت یکی از فرهنگیان جوان و آشنا به نیاز دانش‌آموزان گردآوری شده، اثر ارزشمندی است که می‌تواند علاوه بر آسان کردن درک ادبیات فارسی پایه‌ی دوم راهنمایی، زمینه‌ی آمادگی حضور در آزمون‌های مراکز استعدادهای درخشان و مدارس نمونه را به راحتی فراهم آورد. به امید موفقیت و بهروزی هر چه بیشتر فرهنگیان ارزشمند و دانش‌آموزان تلاش‌گر ایران عزیز!

شاد و سرلشد باشید
دکتر مهدی شاگردی (دکتر شاگردی)
تهران - زمستان ۱۳۸۴

فهرست

۹-۴۶	دستور زبان
۴۷-۶۴	آیین نگارش
۶۵-۹۴	آرایه‌های ادبی
۹۵-۱۱۰	تاریخ ادبیات